

EXERCICI 2: TS INFÀNCIA: 20 PUNTS EN TOTAL DELS QUALS:

14 PUNTS ELS 2 TEMES DISTRIBUÏTS EN:

- **5 PUNTS EL TEMA 27.**
- **5 PUNTS EL TEMA 49.**
- **4 PUNTS INTERRELACIÓ ENTRE ELS TEMES.**

6 PUNTS VALORA APTITUDS QUE S'EXPOSEN A LES BASES:

- **2 PUNTS CLAREDAT I ORDRE D'IDEES I CAPACITAT DE SÍNTESI.**
- **2 PUNTS FACILITAT EXPOSICIÓ ESCRITA.**
- **2 PUNTS APORTACIÓ PERSONAL.**

DESENVOLUPAR I INTERRELACIONAR DOS TEMES (TEMA 27 I TEMA 49):

Expedients administratius de protecció a la infància i l'adolescència. Situacions administratives dels expedients tècnics. Característiques i procediments. Expedients de tutela. Expedients de guarda administrativa. Definició, criteris i aplicació. Guardes judicials.

El règim de visites dels infants tutelats per la DGPPIA.

L'equilibri entre la protecció de l'infant i el manteniment del vincle familiar és un dels reptes més complexos del sistema de protecció a Catalunya. El model català, regulat pel **Llibre II del Codi Civil de Catalunya** (Llei 25/2010) i per la **Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència (LDOIA)**, es fonamenta en quatre pilars essencials: l'interès superior de l'infant, la participació activa, la prevenció i la proporcionalitat de les mesures.

A més, s'ha de tenir en compte a nivell de normativa que, el **Decret 63/2022**, de 5 d'abril, desplega la LDOIA i **concreta el règim d'intervenció, els procediments administratius de protecció i les funcions dels EAIA com a equips tècnics especialitzats de diagnosi i assessorament a la Direcció General de Protecció a la Infància i l'Adolescència (DGPPIA).**

Aquest marc normatiu es complementa amb la **Directriu tècnica 6/2016**, que **regula el règim de relació i visites dels infants tutelats**, establint criteris tècnics per garantir la continuïtat afectiva sense comprometre la seguretat ni el benestar emocional del menor.

Per tant, la protecció dels infants a Catalunya i d'acord amb la normativa citada anteriorment, es porta a terme tenint en compte que existeixen diferents **tipus d'expedients administratius** que tenen característiques diferents i procediments també diversos.

Per tant, els expedients administratius de protecció són els instruments jurídics i procedimentals que documenten les actuacions destinades a garantir la protecció d'un infant o adolescent.

Segons el Decret 63/2022, aquests expedients s'inicien d'ofici o per comunicació de tercers quan existeixen indicis de desemparament o risc greu, i tenen com a finalitat avaluar, resoldre i fer el seguiment de les mesures adoptades.

La tipologia dels expedients: expedient informatiu, expedient de risc, expedient de desemparament, expedient de tutela, expedient de guarda i expedient de mesures assistencials.

Els EAIA tenen la funció d'elaborar informes diagnòstics i propostes tècniques, integrant les dimensions social, psicològica i educativa. Aquests informes orienten la DGPIA en la presa de decisions i constitueixen la base per a l'expedient administratiu.

Els **principis d'actuació** són els següents:

- Interès superior de l'infant /adolescent.
- Dret de l'infant/adolescent a ser escoltat.
- Principi de reintegració familiar.
- Drets dels germans a mantenir el vincle i la relació de visites.
- Coordinació institucional.

El Decret 63/2022 i la LDOIA

Expedient informatiu:

És un expedient de caràcter potestatiu que té com a finalitat esbrinar les circumstàncies dels fets i determinar l'existència d'indicis que justifiquin la incoació de l'expedient de risc o de desemparament.(incoació i arxiu, incoació i demanda d'informació, arxiu.. que quedarà registrat al sistema Sini@ i que pot finalitzar en arxiu si no es confirmen indicis de risc o desemparament es procedirà a l'arxiu o en cas contrari s'obrirà un expedient de risc o desemparament depenent de les circumstàncies.

Expedient de risc:

Es considera situació de risc tota situació la qual el desenvolupament i el benestar de l'infant o adolescent són limitats o perjudicats per qualsevol circumstància personal, social o familiar, sempre que per la seva protecció efectiva no sigui necessària la separació del seu nucli familiar.

Quan les necessitats bàsiques de l'infant no estan adequadament cobertes, però no existeix desemparament.

La competència recau en els serveis socials bàsics municipals, que elaboren un pla d'intervenció familiar, amb seguiment tècnic i temporalització de mesures de suport.

Si els serveis socials bàsics detecten indicadors de risc de desemparament hauran de derivar-lo a l'EAIA, equip competent per fer l'estudi de la situació. De l'estudi que realitzi i valora que la situació no és de desemparament, però concorren elements de risc ho coordinarà amb els serveis bàsics corresponents sense obrir un expedient de desemparament.

Expedient de desemparament:

S'inicia quan hi ha indicis que l'infant o adolescent es troba en situació de desemparament i li manquen els elements bàsics per al desenvolupament de la seva personalitat. art 105 de la Llei 14/2010, de 27 de maig.

En funció de la gravetat l'òrgan administratiu pot acordar mesures cautelars abans d'iniciar el procediment o en qualsevol moment de la tramitació per mitjà de la resolució corresponent de la DGPPIA. Les mesures susceptibles de ser acordades com a cautelars són l'atenció immediata i el desemparament preventiu.

Declarada per la DGPPIA, comporta la suspensió de la pàtria potestat i la tutela automàtica de la Generalitat (art. 222-37 CCCat).

La declaració requereix un procediment garantista, amb audiència prèvia als progenitors, informe tècnic de l'EAIA i resolució motivada.

Expedient de tutela:

La tutela administrativa s'assumeix quan s'ha declarat el desemparament i implica que la DGPPIA exerceix totes les funcions parentals, designant un recurs d'acolliment o centre residencial com a lloc de guarda efectiva.

Els criteris d'aplicació de la tutela responen a la ineficàcia o absència de la funció parental i a la necessitat de garantir la seguretat i l'estabilitat de l'infant.

Els programes de reunificació familiar s'estableixen quan hi ha indicis de millora parental, amb objectius mesurables i revisables dins del pla de cas.

Expedient de guarda administrativa:

És una mesura no tutelar adoptada amb el consentiment dels progenitors o de manera provisional per protegir l'infant fins a la resolució definitiva del seu estat.

És menys restrictiva i preserva la titularitat de la pàtria potestat.

La guarda administrativa pot adoptar dues formes principals:

Guarda voluntària (art. 142 LDOIA):

Sol·licitada pels progenitors o tutors quan, de manera temporal, no poden atendre adequadament l'infant (malaltia, dificultats econòmiques, desorganització familiar...).

La DGPPIA assumeix la guarda, però no la pàtria potestat.

Guarda provisional o de fet (art. 143 LDOIA):

Adoptada d'ofici en situacions d'urgència o perill imminent, com a mesura cautelar fins a la valoració del possible desemparament.

En ambdós casos, l'EAI té la funció d'acompanyar la família d'origen, valorar les competències parentals i preparar la reintegració o la consolidació d'una mesura estable, segons evolució.

El Decret 63/2022 subratlla que aquestes mesures han de ser temporals, justificades i revisades periòdicament, per garantir que no es cronifiquin situacions transitòries.

Guarda judicial

D'acord amb l'art 118 de la Constitució espanyola, hi ha obligació d'acomplir les resolucions fermes dels jutges i tribunals de justícia.

Es dona en aquells casos en els quals, en el curs d'un procediment judicial, el jutge o jutgessa acorda com a mesura atorgar a la DGPPIA la guarda d'un infant.

Expedients de mesures assistencials

Té per objecte mantenir determinades mesures de tipus assistencial en els casos en que han arribat a la majoria d'edat, però que necessiten suport assistencial de caire social, econòmic o jurídic, ja sigui per un procés de limitació de la capacitat o per un altra circumstància.

Per tant, en aquells casos en que l'infant o adolescent es troba en situació de desemparament i la seva tutela ja no resideix en els progenitors, sinó en l'administració, l'infant es separat dels seus pares i és l'equip EAI qui, després de l'estudi corresponent, proposa la mesura administrativa més adient per poder protegir-lo. Aquest fet suposa que l'infant té dret, segons la directriu 6/2016 a un

règim de relació i visites ja que aquestes tenen **l'objectiu de mantenir el vincle amb els seus pares, familiars i guardadors i afavorir el vincle per tal d'aconseguir una estabilitat i incrementar la resiliència de l'infant.**

Si més no, de forma molt justificada per part dels tècnics de l'EAIA es pot proposar un "No establiment de règim de relació i visites".

El règim de visites constitueix una eina fonamental per mantenir el vincle afectiu i identitari entre l'infant tutelat i la seva família d'origen, sempre que no comprometi el seu interès superior. A més, serveixen com a eina diagnòstica per a l'equip competent.

El règim de relació i visites és revisable per part dels tècnics de l'EAIA i, per tant, aquest equip és qui té la competència per poder proposar també una "supressió" o "suspensió" de les visites. La "suspensió" es proposa quan està fonamentat que sigui temporal. La "supressió" suposa el finiment de les visites.

A més, aquestes visites sempre s'han d'establir per resolució administrativa degudament justificada i motivada. La directriu 6/2016, a més, han de ser:

- Les visites han de ser flexibles, revisables i adaptades a l'edat, evolució i vinculació emocional. Han de ser ecològiques i sempre beneficiant a l'infant.
- S'han de programar dins del pla de cas i revisar periòdicament en funció dels objectius i l'evolució del vincle.
- Poden ser lliures, supervisades o amb suport tècnic, i suspendre's quan existeixi risc emocional o físic per a l'infant.

Els EAIA són responsables d'avaluar la qualitat de les interaccions, de supervisar les visites i d'elaborar informes d'evolució que permetin ajustar la mesura.

El règim de visites és, per tant, una eina diagnòstica i terapèutica que ajuda a valorar la capacitat parental i la viabilitat d'una possible reunificació.

Finalment podem dir que, el sistema de protecció a la infància a Catalunya, desenvolupat per la LDOIA i el Decret 63/2022, exigeix una intervenció tècnica rigorosa i humanitzada, capaç d'equilibrar la protecció jurídica amb la preservació dels vincles afectius.

El repte principal és garantir la protecció sense trencar innecessàriament els vincles afectius, assegurant que les mesures siguin proporcionals, temporals i orientades a la reparació del vincle familiar saludable.

Els expedients administratius de protecció, les situacions de tutela o guarda i el règim de visites constitueixen un continu d'intervenció on la funció del treballador/a

social és articular la dimensió jurídica, tècnica i humana de la protecció i El règim de visites, quan s'aplica amb criteris tècnics i flexibilitat, esdevé un instrument clau de diagnòstic i restauració del vincle familiar, integrat dins dels expedients de tutela i guarda.

Per tant, des de la pràctica professional, l'EAIA assumeix el rol de mediador, observador i garant dels drets de l'infant, actuant sota els principis de coordinació interinstitucional, participació, transparència i ètica relacional. A més, el treballador/a social de l'EAIA és, en definitiva, el pont entre el sistema i la família, assegurant que cada decisió respongui no només a la legalitat, sinó també a la dignitat, la seguretat i el benestar emocional de l'infant.

Els tècnics de la ICIF també tenen un paper rellevant amb el règim de relació dels infants amb els seus progenitors. Quan els infants estan en mesura d'acolliment familiar, les visites amb la seva família d'origen acostumen a ser un aspecte complex per a tots els afectats, sobretot per a l'infant/adolescent. El tècnic l'acompanya amb tot el procés previ, mentre dura la visita i a posteriori.

Li dona seguretat, intervé per introduir millores en la dinàmica i el desenvolupament de la visita, recull les seves necessitats emocionals. Aspectes que recollirà amb els seus informes de seguiment amb la finalitat d'informar de la conveniència de modificar el règim de visites: incrementant-lo, limitant-lo .. i l'EAIA ho incorporarà al seu treball familiar.

Protegir als infants o adolescents significa protegir les seves relacions vinculars, ubicar en el centre de l'atenció professional l'infant en relació a la seva família i el treball especialitzat que cal possibilitar que aquests vincles siguin funcionals, millorin, es refermin i no es dilueixen durant la separació protectora.